

Tien miljoen voor onderzoek naar sport

In 2013 gaat een nieuw vierjarig onderzoeksprogramma van start, gericht op uiteenlopende facetten van sport. De uitvoering ligt in handen van Technologiestichting STW, NWO-Geesteswetenschappen en ZonMw; het initiatief is van het ministerie van VWS en NOC*NSF in samenwerking met de Stichting Innovatie Alliantie. Het programma past onder meer in de Kennisagenda Sport 2011-2016 en het Sectorplan Sportonderzoek en -onderwijs 2011-2016.

In totaal is er bijna tien miljoen euro beschikbaar voor sportonderzoek op drie verschillende terreinen:

- 1 Presteren, gericht op het optimaliseren van (top)sportprestaties en bevorderen van innovaties (getrokken door STW);
  - 2 Meedoen, gericht op sportparticipatie, en de betekenis daarvan voor de samenleving (getrokken door NWO-Geesteswetenschappen);
  - 3 Vitaal, gericht op het bevorderen van vitaliteit en gezondheid door sportief bewegen (getrokken door ZonMw).
- Definitieve voorstellen (op uitnodiging na een eerste selectieronde) moeten 27 november 2012 binnen zijn. Vanaf 1 maart 2013 is bekend welke projecten gehonoreerd zijn. Meer informatie: www.nwo.nl/sport

Begin 2013 gaat er een nieuw onderzoeksprogramma van start, geheel gewijd aan sport. Van supertechnisch tot maatschappelijk en cultureel: wetenschap vergroot de kennis over sport en helpt met die kennis de sport hopelijk vooruit. En dat is positief voor de samenleving.

Sport in de spotlights

Het woord 'sport' brengt wetenschappers uit allerlei disciplines samen. Fysiologen, voedingsdeskundigen, bewegingswetenschappers, fysici, informatici, filosofen, psychologen: allemaal doen ze onderzoek naar aspecten van sport. Gaan mensen in een groene omgeving meer sporten? Hoe meet je spierherstel? Welke effecten heeft een sportvereniging op de directe omgeving, bijvoorbeeld wat betreft sociale cohesie? En hoe kunnen we de veiligheid in de sport verbeteren en conflicten vermijden? Sport is een belangrijk maatschappelijk fenomeen. De helft van de Nederlanders

van zes jaar en ouder doet minstens veertig weken per jaar aan sport. In Nederland wordt er bijna tien miljard euro per jaar aan besteed. En dat sport gezond is, weten we allemaal. Verbazingwekkend genoeg is er weinig wetenschappelijke basis voor het Nederlandse sportbeleid. Tegen die achtergrond is er onlangs een nieuw multidisciplinair onderzoeksprogramma gelanceerd, onder de vleugels van NWO-Geesteswetenschappen, ZonMw en Technologiestichting STW (zie kader). 'Eind 2010 legden het ministerie van VWS en NOC*NSF het idee voor een sportonderzoeksprogramma bij NWO

neer', vertelt Marlies van de Meent van NWO-Geesteswetenschappen. 'De achtergrond is dat de sportsector zich snel ontwikkelt en dat bijvoorbeeld de overheid sportbeleid wil baseren op wetenschappelijke kennis. Daarvoor is een goede onderzoeksinfrastructuur nodig, en meer kwalitatief hoogwaardig onderzoek. Om daarvoor te zorgen, is dit nieuwe programma opgesteld.' Onderzoekers hebben tot najaar 2012 de tijd om hun onderzoeksvoorstellen in te dienen; vanaf 1 maart 2013 gaan de eerste projecten van start. Op 2 juli 2012 vond de kick-offbijeenkomst plaats waar vertegenwoordigers uit de sport, wetenschap, bedrijven, praktijk en beleid bij elkaar kwamen. Tijdens deze dag konden wetenschappers contacten leggen met collega's van andere instituten en van maatschappelijke instanties, om plannen te maken voor gezamenlijke onderzoeksprojecten, die kunnen uitmonden in praktisch toepasbare kennis.

Goede keuzes

'Wij zijn blij dat het sportonderzoek nu een stevige impuls krijgt', zegt Wouter de Groot van NOC*NSF. Volgens hem sluit het programma goed aan bij de twee doelstellingen van NOC*NSF: dat Nederland als topsportland wereldwijd tot de top 10 gaat behoren, en dat driekwart van de Nederlanders minstens één keer per maand gaat sporten. Tegen het bereiken van die eerste doelstelling schurkt Nederland al jaren aan. Tijdens de Winterspelen behoort Nederland vaak tot de eerste tien landen in het medailleklassement, maar tijdens de

Zomerspelen is dit vooralsnog alleen in 2000 in Sydney gelukt. In Londen behaalde de Nederlandse ploeg onlangs de 13de plaats. Het bereiken van de tweede doelstelling is wellicht nog lastiger. Nu sport nog maar 65 procent van de Nederlanders minstens één keer per maand. Maar hoe kan onderzoek die cijfers omhoog brengen? 'Resultaten van onderzoek kunnen ons helpen om de goede maatregelen te nemen', zegt De Groot. 'Vaak maken we nu keuzes omdat we aannemen dat dingen op een bepaalde manier werken. Maar in sommige gevallen kan het wellicht beter.' In elk geval, zo benadrukt De Groot, heeft het nieuwe onderzoeksprogramma als eis meegekregen dat de resultaten van het onderzoek hun meerwaarde moeten bewijzen in de praktijk. Goed onderzoek kan belangrijke maatschappelijke gevolgen hebben, benadrukt De Groot. 'Als je kunt aantonen dat sportparticipatie de maatschappij voordeel kan opleveren, bijvoorbeeld omdat kinderen die sporten, beter presteren op school en minder snel dik worden, dan kun je beargumenteren dat je in deze tijden juist méér moet inves-

teren in sport. Daarmee kun je immers verschillende maatschappelijke problemen tegelijk aanpakken. Hetzelfde geldt voor de ouderenzorg: we weten het wel, maar het is belangrijk om met nader onderzoek aan te tonen dat fitte ouderen minder vaak vallen en daardoor misschien langer zelfstandig blijven.' Niet alleen sportparticipatie, maar ook topsport dient een maatschappelijk belang, benadrukt NOC*NSF: de prestaties van 'onze helden' kunnen anderen enthousiast maken om ook aan sport te gaan doen. En die prestaties kunnen bijvoorbeeld verbeteren door met hightech-opnameapparatuur de afzet tijdens het zwemmen te filmen, of door bewegingswetenschappers het optimale gebruik van de klapschaats te laten bepalen. 'Sportwetenschap was tot nu toe een vrij beperkt wereldje', besluit De Groot. 'Nu kunnen we het onderzoek zowel verbreden als naar een hoger niveau tillen. NWO en ZonMw hebben de infrastructuur en de expertise om de beste onderzoekers met het meest relevante onderzoek te selecteren en bij elkaar te brengen.' <<

'Resultaten van sportonderzoek kunnen ons helpen om de goede maatregelen te nemen'

TEKST NIENKE BEINTEMA
FOTO MARTIJN BEEKMAN / HH